

ЗУНР (Західноукраїнська Народна Республіка)

Поразка Австро-Угорщини у I Світовій війні → ↑ національно-визвольного руху українців і поляків на західноукраїнських землях

←
Критичне становище Австро-Угорщини → таємний договір про поділ Галичини на українську і польську, об'єднання Галичини і Буковини в окремий коронний край

↓
Не встигли ратифікувати

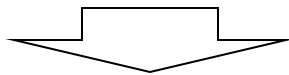
↘
16.10.1918 маніфест імператора Карла I “До моїх вірних австрійських народів” – федеративна перебудова держави

↓
1. 18.10.1918 утворена УНР (Українська Національна Рада) у Львові, 150 ⤴ :

- Парламентарії, священники, політики
- Єдина українська держава, об'єднання всіх земель

2. 28.10.1918 Польська ліквідаційна комісія у Кракові:

- Власна держава, яка включала Галичину
- Розпуск окупаційної влади, передання повноважень
- 01.11.1918 мають прибути до Львова перейняти владу від австрійців

Ініціативу перехоплює Центральний військовий комітет (на чолі Дмитро Вітовський), якого не влаштовує прагнення УНРади мирно домагатися визнання

В ніч на 1 листопада встановлюють контроль над Львовом, прапор над ратушею, австрійці передають повноваження УНР

↑ авторитет:

Обіцянки

демократичних прав,
аграрних реформ,
землі селянам, 8
годинний робочий день

08.11.1918 Тимчасовий
Державний
секретаріат, на чолі
Кость Левицький

10.11.1918

проголошення ЗУНР

– Західноукраїнської
народної республіки

Ефективна система
управління:

22-26.11.1918
вибори депутатів
УНРади (парламент)

Президент ЗУНР –
Євген Петрушевич

Є.Петрушевич

Соціальна стабільність:

- Перевага націонал-лібералів, а не радикалів
- Права національним меншинам (30% місць у парламенті)
- Аграрна реформа (землі поляків поділялися між селянами)

22.01.1919 Акт Злуки з УНР:

- переговори ще з гетьманом
- майдан біля Софіївського Собору
- ЗУНР дістає назву Західна область УНР, автономію
- рішення затверджує Трудовий конгрес

Зовнішньополітична ситуація

Польсько-українська
війна:

- ПОВ – Польська Організація військова (Юзеф Пілсудський) – опір українським військам
- за незалежну Польщу, частиною яких є західноукраїнські землі
- 11-12 1918 наступ поляків, ЗУНР до Тернополя → Станіславова

Створення УГА
(Українська Галицька
армія)

- УНР відправляє на допомогу ген.М. Омеляновича-Павленко і полк.Є.Мишковського
- ↑ УГА до 100 тис.
- на початковій етапі, але помилки + брак досвіду →

Міжнародна ізоляція:

- Франція на боці Польщі (П- буферна зона між Європою та більшовиками)
- 60 тис. корпус генерала Йозефа Галлера (планувався проти Росії, кинули проти УГА)
- Румунія захоплює частину Підкарпаття
- Антанта не визнає ЗУНР

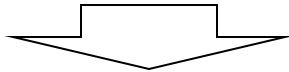

М.Омельянович-Павленко

Генерал О. Греков

- Делегації УНР і ЗУНР на Паризькій конференції діють окремо
- Місія Бертелемі на ЗУНР: вимагає припинити , встановлює демаркаційну лінію (Львів, Дрогобич Є Польщі)
- **25.06.1919 Паризька конференція визнає право Польщі на Східну Галичину, поляки мають надати їй автономію**

УГА відступає до Збруча → 06.1919 Петрушевич – функції диктатора, на чолі УГА генерал О.Греков

07.07.1919 Чортківська офензива (наступ) → поляки відступають

25.07.1919 контрнаступ польської армії → УГА відступає за Збруч

Боротьба за Наддніпрянську Україну літо - осінь 1919 року

Літо 1919 за Україну 3-х сил: армія УНР, більшовики, білогвардійці

Біла Гвардія:
Добровольча армія (генерал Антон Денікін) → з Дону на Донбас → Луганськ

- Генерал Антон Денікін “Московська директива” – наступ на Москву

УНР + ЗУНР проти більшовиків:

- 80 тис.
- перейшли Збруч – кордон
- підтримка отаманів Зеленого і Ангела
- контроль території від Збруча до Балти, від Бару до Дністра

08.1919 початок наступу → більшовики відступають

30.08.1919 більшовики залишають Київ → одночасно входить УНР (ген. Антін Кравс) і білогвардійці (ген. Микола Бредов)

- Лівобережна група: Харків, Москва
- Правобережна: Київ
- Південна – чорноморські порти

- різні погляди: Петрушевич за союз з Денікіним, Петлюра – за переговори з більшовиками
- 2 армії, 2 уряди → для координації Штаб головного отамана (голова Микола Юнаков)
- план: УНР – наступ на Одесу, УГА – на Київ (треба об'єднатися)

Кравс відступає, хоча має чисельну перевагу

Армія УНР у **трикутнику смерті**: більшовики, поляки, білогвардійці + блокада Антанти (неможливість купувати зброю за кордоном)

Осінь 1919: холод, тиф → ↑ смертність → 5.11.1919 УГА підписує угоду з Денікіним (10 тис. ½ хворіє на тиф)

Директорія розпадається, Петлюра продовжує :

06.12.1919 Перший Зимовий похід - рейд по тилах більшовицької і денікінської армій, 5-10 тис. 2000 - 2500 км., на чолі ген. М. Омелянович-Павленко → прорвалися на зайняті поляками райони

12.1919 Петлюра їде до Варшави → переговори: Визнання УНР, допомога у з більшовиками